

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ES VIDEKEN:
Egy hóra 35— korona. Negyedévre 75— korona.
Félévre 150— korona. Egész évre 300— korona.
MEGJELENIK HETFO KIVETELEVEL MINDEN NAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
(a Debreceni Első Takarékpénztár épületében.)
Egy szám ára 1 korona.

Küldgyeink kibontakozása

A nemzetgyűlés küldgyi bizottsága előtt nagy méretű összefoglaló beszédbe adott hí képet Teleky Pál gróf miniszterelnök, mint küldgyeink eddigi vezetője Magyarország nemzetközi viszonyairól.

Nem csak beszámolás volt e beszéd, hanem bucsu is a küldgyi tárcától. Idálg ő viselte a kormány elnökség s a külpolitika kettős terhét, most a Teleky kabinetnek új tagja van. Csáky Imre gróf, az új küldgyminiszter.

A szolgálat eminens érdekei kívánták ezt a munkamegosztást, mert a kormányzat gondja a kabinet élén a külpolitika és a magyar diplomácia élén egyaránt egész embert s erős államférfit kívánnak.

Teleky Pál gróf egész politikai egyéniségét Magyarország belső konszolidációjának szentelheti immár és a külső érdekeink fölött való örködést nyugodtan rábizhatja az új küldgyminiszterre: Csáky Imre grófra, akiben a közgy avatott vezetőerőt nyert. A magyar küldgyeket Teleky Pál gróf kellőleg orientált és egyensúlyozott állapotban adhatja át új társának. A magyar küldgyi tárca többé nem „ignota quantitas” s feladata sem a „horror vacui” ellen való védekezés. A magyar külpolitika bekapcsolódott már az új Európa viszonyába, külső relációl is minden irányban kialakulnak s ez Teleky Pál gróf küldgyminiszteri működésének az érdeme, ami megállapítható a rezuméból, melylyel a nemzetgyűlés bizottságának beszámolt munkájáról.

A külpolitikához, melyet ő indított meg, az axiómát a megcsontított és legyengült államunk nehéz helyzetéből vonta ki. Tartós békére és megfeszített munkára vagyunk utalva, hogy erőhöz jussunk és boldogulni tudjunk. E politika alapelve a békeszerződés értelmében való cselekvés, vállalt kötelezettségeink lehető beváltása s a külvilág bizalmának megnyerése szolid törekvéseink irányában. Ez a politika minden kalandot ki-

zár s megnyugtat a felől, hogy történeti határaink visszaszerzéséhez nem a fegyveres erőnk, hanem a kulturánk lesz a revindikáló eszközünk. Az így bevezetett magyar külpolitikai irány megértésre talált az egész vonalon, sőt rokonszenves támogatásra is. A nyugati hatalmak bizva érdeklődnek az új Magyarország iránt Angliától Itáliáig a külső helyzet magyar szimpátiákkal teljes, különösen Franciaország értékelő törekvéseinket s tesz javunkra becses szolgálatokat, gazdasági fellendülésünk számos problémáiban s az ugynevezett kis ántánál közbenjárása által, hogy közvetlen szomszédjainkkal a békés szomszédviszony mielőbb helyreállítható legyen. Diplomáciai kapcsolatok velünk már is kialakulóban vannak a nagy hatalmakkal, a semleges államokkal pedig eredményesen működik. Német-Ausztriától ez idő szerint teoretikus világlafelgöngési differenciák választá-

nak el, de gyakorlati kérdésekben ott is közelednek felénk s van remény rá, hogy a nyugat-magyarországi kérdés mielőbb egyetértőleg lesz megoldható. De nyomatékkal emelte ki Teleky Pál gróf miniszterelnök, hogy jó külpolitikát csak jó belpolitika alapján lehet csinálni. A belpolitikának kell kifejtene azt a benső erőt, melyet a külpolitika kifelé képvisel és a világméreg serpenyőjében értekesít. Ha benső erőt nem tudunk kifejtetni, akkor külpolitikánk is deficittbe jut, mert csak gyengeséget képviselhet ami nem értekesíthető.

Teleky Pál gróf miniszterelnök azért veti most egész erejét a belső politikára, hogy itt mielőbb olv eredményeket érjen, amik külső relációkat is biztosítják, Magyarország szerencsés felújítását mozdítja elő minden honpolgár, ki a kormányelnököt e politikájában támogatja.

A bolsevik hadsereg teljes visszavonulásban van a Dnyeszter és a pinszki mocsarak közti vonalon.

Varsó, szept. 27. A lengyel vezérkar jelentése:

A Szereth vonalon előnyomulva az ukrán csapatok elfoglalták Czortkowitzt és Bucacot. Az ukrán lovasság csapatai visszavetették az ellenséget Podhajenél.

Csapatának a visszavonuló ellenség üldözése közben elfoglalták Brzesanyt a Zota-Lipánál és Narajew városát.

Tovább északra az egész Dnyeszter vonalon visszavonuló

ellenség üldözését folytattuk.

A felszabadított területek népe lelkes fogadtatásban részesítette a lengyel csapatokat. A vidéket teljesen felidülták a bolsevikok, akik mind elrabolták a gabonát.

Az utóbbi hetek zsákmánya: 2 zászló, 28 ágyú, 198 gépfegyver, 3 páncélaúzó, 10 autómobil, 30 repülőgép, 2 páncélvonat, 4 lokomotív 300 vagon és egyebek. (Matin.)

Magyarország pénzügyi helyzete a brüsszei konferencián

Páris, szept. 28. A brüsszei nemzetközi pénzügyi konferenciára kiküldött magyar delegátusok már bemutatták a konferenciának a Magyarország pénzügyi helyzetére vonatkozó jelentéseket.

A magyar küldöttség vezetője, Popovics Sándor szerdán adja meg a szóbeli kísértő magyarázatot.

A gazdasági helyzetről a magyar küldöttség részletes jelentést szerkesztett.

A magyar delegáció tagjainak a konferencián tanácskozási joguk van. Uyanolyan jogok illetik meg őket, mint a többi országok küldötteit.

Betiltott pozsonyi magyar ujság.

Prága, szept. 28. A cseh hatóság Pozsonyban megjelenő magyar ujságot, a cseh köztársaság ellen irányuló cikkeit betiltotta.

Elnapolták a nemzetgyűlés üléseit

Baranya kiűritésének kérdése:
Budapest, szept. 28.

A nemzetgyűlés a keddi ülésén harmadszori olvasásban is megszavazta az indemnitásról szóló javaslatot, az államszámviteli törvény módosítását, valamint az 1920. évi népszámlálásra vonatkozó törvényjavaslatot.

Perlaki György sürgős interpellációjában a pécsi eseményeket tette szóvá. Kérdezte a küldgyminisztert, hajlandó-e odahatni, hogy Pécsen Linder Béla uraima megszűnjék. Kérdezi, hogy a jugoszláv kormány ezekkel az eseményekkel szemben milyen álláspontot foglal el.

A küldgyminiszter helyett gróf Teleky Pál válaszolt az interpellációra. A jugoszláv kormánnyal eddig nehéz volt az érintkezés — mondotta. Azon volt tehát, hogy a szerb kormány követet küldjön Budapestre. Ez meg is jött. Most már nem az entente misszió közvetítésével, hanem közvetlenül tárgyalunk a jugoszláv kormánnyal. A szerb követ kijelentette, hogy a szerb kormány távol áll (?) a pécsi eseményektől. Kértem a követet, tegye meg a lépéseket Belgrádban, hogy Baranyát mielőbb utlítsék ki a szerbek. A magam részéről ezt a kérdést szintén forszírozni fogom. E től tesszük függővé a békeszerződés ratifikációját. A választ a Ház tudomásul vette.

Szabó József a munkaügyi panaszbizottságok felállítását sürgette interpellációjában.

E után gróf Teleky Pál miniszterelnök indítványára elhalasztotta a nemzetgyűlés, hogy elnapolja ülését október 14-ig.

Tizenkét órakor ért véget a mai ülés.

Elcsapott magyar tisztviselőket.

Miskolc, szept. 28. Gömörmegye új zsúpánja az árvaszék magyar tisztviselőit elcsapta. Most cseh tisztviselőket intézik az árvaszék ügyeit. Egyik sem tud magyarul.

Német ujoncok tüntetése.

Pápa, szept. 28. Brün mellett községben a bevonulásra kötelezett német ujoncok tüntetést rendeztek. A cseh légionarások megtámadták őket. Rájuk lövöldöztek. A közbelépő dr. Hauszrich nemzetgyűlési képviselőt is városra vették.

Az ötven százalékos pótdadó vagy hogy csal a látszat?

A város hétfői rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a tanácsnak az 1920. évre szóló pótdadókulcs megállapítására vonatkozó előterjesztését, amely 50 százalékos pótdadót hozott javaslatba. Az előterjesztés felett hosszabb vita indult meg.

Eklí József bizottsági tag rámutatott arra, hogy azon tulajdonképpen nincs érvendazni való, hogy az eddigi 145 százalékos pótdadó helyett most 50 százalékos állapítsák meg a pótdadót. Ez csak látszólag leszállítás, de a valóságban magasabb lesz a pótdadó mint a mostani, mert a pótdadó kivételének alapjául szolgáló állami adók nagy mértékben felemelkedtek.

Dr. Vásáry István adóügyi tanácsnok koncedálja, hogy úgy áll a dolog, ahogy Eklí József mondja. Eddig a város bevétele és kiadása közti differencia 145 százalékos pótdadóval volt biztosítható. A felemelt állami adó mellett pedig 50 százalékos pótdadó fedezi a differenciát.

Zelinger Ede az 1918. évi szárazmadás ismerete nélkül nem látja a kérdést tisztázhatónak. Ugy hallotta, hogy ez a szárazmadás nem is zárul delicittel. Hát ha 25-30 százalékosban is meglehetően állapítani a pótdadót?

Eklí József indítványozza az ügy levételét a napirendről és kellően előkészítve a jövő közgyűlés elé terjeszték.

Dr. Vásáry István rámutat arra, hogy a halasztás az adófizetők hátrányára lenne, mert az adóhivatal addig míg a közgyűlés újabb pótdadókulcsot nem állapít meg, a meglévő pótdadókulcs szerint köteles a pótdadót beszélni, ami 145 százalékos. A pótdadópercent redukálásának magyarázata az, hogy a földadó eddig 245.000 kor. volt, ezután 2.450.000 kor. lesz. A házasfőadónál is emelkedést állapít meg az új adótörvény. De ez aligha megy 4000 koronára, tehát nem esik súlyosabban a mérlegbe. A házbéradó 980.000 kor. volt. Es is változik. Mintán a házbérek 85 százalékos emelésére engedélyt adott a kormány, a házbéradó is legalább 85 százalékkal emelkedik. Az I. osztályú kereseti adó emelkedik körülbelül az eddiginek öt-szörösére. Eddig volt 40.000 kor. A II. osztályú kereseti adó volt eddig 59.000 kor. Itt ma még precíz megállapítani nem lehet mennyire emelkedik. Nem tudható még, mi lesz az alapja. Ennek alapja ugyanis a föld- és házbéradó összege volt. Mindenesetre lesz tízszerese az eddigi összegnek. A III. osztályú kereseti adó volt eddig 527.000 kor. Ennek előír ötszörös emelkedést. Mezőgazdasági haszonbérleteknél háromszorosot. Ez 2.600.000 koronával van a következő évre figyelembe véve. A legnagyobb arányban emelkedik a földadó.

Eppen az adófizetők érdekében kéri a tanács előterjesztésének elfogadását.

Kondor Kálmán főszámvévo felvilágosítástul elmondta, hogy a város 1918 évi szárazmadás elkészült és 2.500.000 kor. delicittel zárult. Ehez hozzájönnek az 1919 évi háborús kiadások is, amivel cca 4.000.000 kor. lesz. Aztán chez jönnek az 1920 évi kiadások.

Az 1920 évi költségelőirányzatban a a többletbevétel három és félmillió, de ezzel szemben a többletkiadás 5 millió kor. — Mik azok a több kiadások? — kérdezték egyszerre többen is.

Erre a főszámvévo felsorolta: a városi hirtokokon levő épületek fenntartásánál 200.000 K, a Welsz-féle szőlőtelepeknél 80.000 K, a Hortobágnál 560.000 K, a ménésnél 20000 K, a fuvarozási vállalatnál 40.000 K, városi épületeknél 140.000 K, egyházi épületeknél 80.000 K, ruháza-nál 800.000 K, fűtésnél 40.000 K, irodaszereknél 50.000 K, nyomtatványoknál 300.000 K, elzartak elhelyezésénél 24.000 K, a kertésznél 70.000 K, a fővilágításnál 300.000 K, a járványbetegségek leküzdésének költségénél 10.000 K, kukajavításnál 40.000 K, vagyonnál 300.000 K, munkabéreknek 30.000 K, előre nem látottaknál 100.000 K, szálláspénzeknél 200.000 K, betétszerkesztésnél 27.000 K, színházjavítás 50.000 K, katonai zenekar 100.000 korona többletkiadás.

E felvilágosítások után Eklí visszavonta az indítványát és a közgyűlés elfogadja a tanács előterjesztését, vagyis megállapította a pótdadókulcsot 50 százalékosban.

A legrosszabb nyakkendőit ujjalakították „Kolosné nyakkendő” formába. — Rákóczi u. 23.

Másfélmillió tonna szénét takarítanak meg a vasutak villamosításával.

Uj típusú mozdonyokat terveznek.

A szén fő fogyasztói között tudvalevőleg a nagyvasutak fogyasztanak a legtöbb szénét. Evi széntermelésünknek mintegy huszonnyolc százalékát emésztik fel a vasutak. Mivel szénbányáinknak tetemes részét idegen kézre juttatta a szerencsétlen neuiltyi béke, a Máv. igazgatósága már régóta tervbevette fontosabb vonalainak az át-villamosítását, ami által hatvan százaléknyi szént megtakarítást vél elérhetni.

Verebély László, a Máv. villamosítási irodájának vezetője, a Magyar Építész Egyeslet egyetemes szűkülésén, amelyen Horthy Miklós kormányzó is megjelent, részletesen kifejtette a nagyszabású tervet és annak előnyeit. Ezek szerint a meg nem csonkított Magyarország területén összesen kétezerkét-százhuszonnyolc kilométer és a megszükkített határok között pedig ezerháromszázkilencvenöt kilométer fővonal jönne tekintetbe. Az első esetben a villamosítás révén évenként közel másfélmillió, a

másodikban egymillió tonna szénét takaríthatnák meg.

Kelety Dénes, a Máv. elnöke és Samarjay Lajos, a gépészeti osztály igazgatója, a legmelegebb érdeklődéssel karolták fel az ügyet, amelynek megvalósításához szükséges első lépések megvételése, értesülésünk szerint, csak napok kérdése. Kandó Kálmán, a Ganz-Danubius-gyár vezérigazgatója, ki villamos mozdonyok szerkesztésével világhírré tett szert és akinek rendszereivel hajtották végre az olasz államvasutak néhány fővonalának villamos mozdonytípust fog a Máv.-nak kipróbálás végett bemutatni. A próba céljaira a Budapest—fiumei-vonal Kenföld—Adony pusztaszabolcs közötti negyvenkilenc kilométer hosszú kétvágányu szakasza van kiszemelve.

Mivel az ügyiratok már a kereskedelmiügyi minisztérium illetékes szakosztályai előtt fekszenek, remélhető, hogy a teljes megérett kérdé megvalósulása újabb akadályba nem ütközik.

Városházáról.

A szilvási földék kiosztása. A szilvási cserépvető nevű földékből bérbeadott területeknek az illető bérleti részére leendő átadása f. évi október hó 1-én d. e. 9 órakor fog eszközölni. Felhívom az illető bérletet, hogy a bizottságot a bérletükön várják be. Aki az átadáson a fenti időben meg nem jelenik, az újabb átadás alkalmával már kíméreti díjat tartozik fizetni. — Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok.

A személyszállító járművek bejelentése. A közlekedési adóról alkotott szabályrendelet alapján a városi adóhivatal felhívja a személyszállítást hsznált járművek tulajdonosait, hogy a tulajdonukban levő személyszállítást hsznált járműveket a lakásuk szerint illetékes adókerület vezetőjénél (Városi adóhivatal, I. emelet) f. évi november 30. napjáig a jelentkezés alkalmával kiszolgáltató vallomási íven mulhatatlanul jelentsék be, mert ellenkező esetben közlekedési adójuk az 1921. évre hivatalból fog megállapíthatni.

A városi zenede új díjai. A közgyűlés megállapítása szerint a városi zeneköla tandíj 600 korona, beírásdíj 50 korona, bizonyítványdíj 10 korona, pótlóradij 20 korona a rendes tanároknak, 12 korona a nem rendes tanároknak, magánvizsga díja 100 korona, a tandíjmentesek arányszáma 25 százalék.

Blaha Lujza levele. A tanács elhatározta, hogy Blaha Lujza levelét, amelyben a város születésnapj üdvözlését köszönte meg, a város történelmi irattárában helyezik el.

Kálvinista templomegyesület Debreczenben

Álakuló gyűlés a Nagytemplomban.

Hetek óta tartó szervezkedés után vasárnap délután megalakult a debreczeni kálvinista templomegyesület. Az alakuló gyűlés igen nagy érdeklődés mellett a Nagytemplomban folyt le, melyen Baltazár Dezső püspök mondott megnyitó beszédet. Kifejtette, hogy az új egyesület szükségének kérdésére a debreczeni kálvinista polgárság lelke felébredt, Onné indult ki a vágy olyan egyesület létesítésére, mely a szabad buzgóság és testvéri szeretet nagy erejével segítse a kálvinista polgárság kívánja és követeli, hogy legyen olyan egyháztársadalmi szervezete, amely nem enged magához férni más felekezet, vagy egyesület befolyását. Debreczen kálvinista polgárság szellemében és vagyonában elég gazdag ahhoz, hogy nemcsak maga megjelenjen, hanem, hogy ő adjon másoknak is.

Beszédet a püspök így fejezte be: — Békességet akarunk másokkal, de a magunk igazának bántódása nélkül. A gyülekezet egyhünyug ki-mondta az egyesület megalakítását. Majd Sas Béláné bejelentette a kálvinista nők csatlakozását. Töb-bek hozzászólása után megválasztották a tisztikart. Fővédnök lett Baltazár Dezső püspök és Dégen-föld József gróf főgondnok. Fővédnök Balazár Dezsőné. Elő-ök: Sas Béláné, társelnök: Balogh Istvánné. A választmány 210 tagból alakult meg, kétharmada nő.

A rigai békekonferencia.

Bécs, szept. 28. Rigában kedvező kilátások vannak arra, hogy Lengyelország és Oroszország között helyre áll a béke. Az oroszok követelése és a lengyel béke feltételei között nincsenek nagy különbségek.

A pétervári tengerészek nem engedelmességek.

Helsingfors, szept. 9. Szovjet-Oroszországból kiutasított utasok mondják, hogy a pétervári tengerészek nem engedelmességek a mozgósítási parancsnak és a szovjet parancsára e miatt több száz embert agyonlőttek közlők. (Matin).

Hazafias munkások

Az internacionale megbukott

Abból az alkalomból, hogy nemzetgyűlési képviselőink beszámolóikat tartották, vasárnap d. u. 5 órakor a Margit téri telepen levő Munkás Otthonban kezdődött meg a munkások gyűlése. A teremben nagy számmal jelentek meg a debreceni munkástársadalom tagjai.

A gyűlést Kocsisovszky László nyitotta meg, amely után Oláh Dániel volt munkásminiszter szó-lalt fel. Azzal kezdte beszédét, hogy 20 évig volt tagja a szocialdemokrata pártnak s így jól ismeri azokat az állapotokat, amelyek a pártvezetőségben uralkodnak. Meg-állapítja, hogy a folyton hangor-talót hazafiatlan jelszó: az in-ternacionale megbukott. A haza fogalma nélkül a munkás nem boldogulhat.

Hivatkozik a külföldi államokra, ahol a munkások első sorban hazafiak s csak azután szocialis-ták. A szocializmust elisméri, an-nak céljait helyesli, maga is kö-veteli, hogy a szocialista pro-gramm megvalósíttassék, csupán azzal nem ért egyet, hogy a haza és a vallás megtagadásával nevel-jék a munkásságot.

Ezután rátért arra, hogy a munkásság katasztrófáját a vezérek lelküismeretlensége és romlottsága okozta. Most is a legajásabb fegyverekkel dolgoznak az ország ellen. Nem tétellezi fel a munkás-ságról, hogy tovább akar rom-bolni. Majd kéri őket, hogy jöj-jenek az újjáépítés munkájához és legyenek jó hazafiak, ha azt akar-ják, hogy ez az ország kenyeret biztosítson számukra.

Ezután Szabó József nemzetgyűlési képviselő beszélt. Azzal kezdte mondanivalóját, hogy a keresztény szocialista pártnak nicsen szűkeége olyan tagokra, akik nem meggyőződésből csatla-koznak a párt programjához. A magyar munkásságnak nem volt más az ellensége, mint a maga vezetői. Ezeket kell eltávolítani. Meg kell értenünk a munkásoknak a mai időket és a közös érde-keket, amelyek a munkás társadal-mat a többi osztályokkal össze-hozzák.

A gyűlésen még szólt emelt Hor-váih Gergely, az északi főmihely elenőre, aki leleplezte a szoci-alista párt vezetőségében elköve-tett szabálytalanságokat és kifejt-tette, hogy a magyar munkássá-gnak le kell tennie az osztály-gyűlöletéről, a hazafiatlanságról és vallástalanságról.

Zajos éjénzés fogadta Bernolák Nándort, aki a terembe lépett. Bernolák a belpolitikai kérdések tárgyalása után arra tért rá, hogy a külföld bizalmatlansága málszünőfőiben van irányunkban. Ezután megemlítette, hogy megvá-lasztásakor ígéretet tett arra, hogy a munkásság érdekeit a szíven viseli. Emelt fölvele, hogy e kötelezettségének elget tett. Nem sokára új munkástörvény kerül a képviselőház elé, mely különbéte munkásjóléti intézményeket fog biztosítani.

A gyűlés ezzel véget ért.

Lefkovicz bírái előtt. Jzgatásért öt évi börtön.

A debreceni kir. törvényszék ötös tanácsa tegnap délelőtt Lefkovicz Vilmos, a hírhedt szocialdemokrata párttitkár izgatási bűntudatát tárgyalta. Vele együtt ültek a vádlottak padján Albert András ipariskolai tanító és Kovács Lajos tanító. Albertet kétrendbeli hatóság elleni erőszakkal vádolja az ügyészség, amely Lefkovicz felbujtására követt el, Kovács Lajos pedig Lefkovicz izgatási ügyében, mint bűnszolgálat szerepel.

Az ügyészség vádiratát elmondja, hogy Lefkovicz saját úján való igazságtartást követte el, azzal, hogy a „Felhívás a szülőkhöz” című, a „Népakarat” 1919. március 25-iki számában közölt cikkben arra hívta fel a szülőket, hogy gyermekeiket ne tanítsák vallásra, mert a vallás csak a nép elbűntetésére szolgál.

Azonkívül vádolja az ügyészség Lefkovicz Vilmost mint felbujtót, Albert Andrást mint tettest hatóság elleni erőszak és két rendbeli hatóság közege elleni erőszak miatt, azért, mert a kommunizmus kiterjesztésénél Lefkovicz erőszakkal előmozdította az iparostanonciskola éléről Petrovics Emil igazgató helyettesét és Albert Andrást ültette a helyére.

A hírhedt párttitkár, aki mint a debreceni közoktatás ura, terrorizálta hajdan a Debrecen közönségét, ötöt-hatöt a bíróság előtt. Arra a kérdésre, hogy volt-e büntetve, azt felelte, hogy királyisértésért pénzbüntetés fízelt. Dr. Gergits Károly ügyész megállapította, hogy már út is, mire a vádlott bevallotta, hogy ugyan csak királyisértésért 3 hónapi fogházat kapott.

Elmondja, hogy párttitkár volt a szocialdemokrata pártnál, ahova mindjárt az egyetem elvégzése után belépett. A „Népakarat”-ban megjelent fomedvényét nem állítja, hogy ő fogalmazta volna, de vállalja érte a felelősséget. Nem érzi magát bűnösnek. A cikkben foglaltakat szocialistáknak is megírta már.

Elnök: Tartsa ön a vallást?

Vádlott: Hosszasabban kelene ezt megmagyaráznom...

Szavazó bíró: Arra a kérdésre feleljen, tartja-e a vallást?

Vádlott: A vallás parancsait teljesítem.

Elnök: A vallás alapvető eszméje a szeretet, ön mégis gyűlöletre izgatja az embereket. Kiszíjogozókról beszélt, milyen fízetése volt a pártján?

Vádlott: A párt pénztárából 1911-ben 2400 koronát, azután többet kaptam.

Elnök: Mennyi pénz volt ott rendezésen?

Vádlott: 1911-ben 120,000 korona.

Elnök: Miért mozdította el az iparosiskolából a helyet és igazgatót?

Vádlott elmondja az előzményeket, majd kijelenti, hogy az Albert András kinevezése nem politikai szempontból történt. — Ő csak a tantestület kívánságát teljesítette.

Elnök: Kommunista ön?

Vádlott: En tekintetes bíróság, sohse voltam kommunista. Csak a parthűség kényszerített a kommunizmusba. Szocialdemokrata vagyok.

Kovács tanító kihallgatása.

Kovács Lajos tanító előadja, hogy nem érzi magát bűnösnek. Ő csak másolta a cikkeket Lefkovicz írásáról. Valóságos ember, de az Isten elvette az eszét és bele sodródott a kommunizmusba.

Olyan volt akkor az ember, hogy nem is gondolkodott. Lefkovicz felütötte, hogy iram és én irtam.

Lefkovicz a szembeszítésnél kijelenti, hogy iga én nem tudja ő írta-e a cikkeket.

Elnök: Több bátorságot várna az ember attól, aki a szocialdemokrata part zsiros kenyérért élte.

A bíróság ezután Albert András tanítót halgatta ki, aki elmondotta, hogy Lefkovicz levelet intézett Petrovics Emil iparostanonciskolai igazgatóhoz, hogy ha el nem megy, karhatalommal távolítja el. Ő mellett döntött a testület, tehát az igazgató he yet ő foglalta el.

Csurka István és Hatvani tanítók, mint tanúk e mondják az igazgató előállítását, majd Gergits Károly kir. ügyész mondott nagy hatású vádbeszédet, amelyben bizonyította, hogy a kommunizmus tanítól úgy áthatottabb ember talán nem is volt Debreczenben, mint Lefkovicz. A tanácskozársaságot ma is alkotmányosnak valija és ma is késs lenne, mint a Népakaratban a vallást, az emberi szenvedélyek e fékét el szakítani. Mindhárom vádlóra súlyos büntetést kért.

Egy kisgazda család katasztrófája. Öt embert ölt meg a szénsavas gáz.

Megdöbbentő családi katasztrófa történt tegnap Oroszon. Benya József jómódu gazdálkodót, három családtagját és cselédjét, a pincéjében mustforrás következtében fejlődött szénsavas gáz megölte.

Benya nem volt otthon és valószínűleg cselédjét nőhozzátartozói leküldték valamért a pincébe, ahol annak nagyságához arányítva igen nagy mennyiségű forrásban levő must volt elhelyezve. A pincén szelölőztető nem volt és a felgyülemlett szénsavas gáz a gyanútlanul lemenő cselédleányt elkábitotta és megölte.

A cselédleány hosszantartó elmaradása figyelmessé tette az otthonlevőket, akik egymásután mentek le a pincébe, hogy segítségre legyenek az eszméletvesztett áldozatnak.

A későbbi orvosi szemlén megállapítást nyert, hogy a pincében oly erős volt a szénsavas gáz, hogy már a felülről számitott harmadik lépcsőn az égő gyertyát kioltotta. — Csak így lehet megérteni, hogy Benya anyósa felesége és sógoráné, akik egymásután mentek le a pincébe, hogy segítsenek a már lent levő áldozatokon, egymás

után a cselédleány sorsára jutottak. Mindhármukat a mérgező gáz megölte.

Este jött haza a gasda és házat üresnek, kihaltak találva a háznap keresésére sietett. A nyitva talált pinceajtó rossz sejtést támasztott benne és ő is lement, hogy ha ott vannak, úgy megmentse hozzátartozóit. Nem tett semmi óvintézkedést, hogy saját magát megvédi és így ő is áldozatul esett a pokolian mérgező levegőnek.

A szomszédok vették észre a szerencsétlenséget és azonnal dr. Spányi főorvosért küldtek, aki még tegnap este kiszállt a színhelyre de már csak az őt szerencsétlenül járt embernek halálát konstatálhatta.

Az áldozatok hulláit a környékbeli legények, halált megvető bátorsággal hozták fel a pincéből. A lemenőknek köteleket kötöttek a derekára és száját ecetes ruhával kötötték be, úgy ereszkedtek le a pincébe, ahol az áldozatok testéhez köteleket erősítettek, hogy felhúzhassák őket.

A virágzó kisgazda család tragédiája városszerle óriási részvétet keltett.

A bíróság a védők beszédei után tanácskozársra vonult vissza, amely után délben félegy órákor hirdette ki az ítéletet. E ben bűnösnek mondja ki Lefkovicz Vilmost a törvényszék, egyrendbeli sajtó utján, háboru idején elkövetett izgatás és két rendbeli hatóság közege ellen elkövetett bűntettre való felbujtásban, Albert Andrást ugyanennek elkövetésében, Kovács Lajost pedig mint tettestársat az izgatás bűntettében és ezért Lefkovicz Vilmost 6 évi, Kovács Lajost 6 hónapi börtönre, Albert Andrást pedig 3 hónapi fogházbüntetésre ítéli.

Az elítélteket az elnök átadta a kir. ügyészségnek.

Ujdonságok.

Lengyelországgal való kereskedelmi összeköttetés. A debreceni kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltséget, hogy azon gyárak, nagyobb kereskedelmi cégek, amelyek a háboru előtt a lengyelországi relációkban érdekeltséggel bírtak, vagy a jövőben ilyen keresnek, sziveskedjenek ezt a kamaránál bejelenteni.

Beszámoló Hajdunánáson. — Dr. Hadhazy Zsigmond, a hajdunánási választókerület nemzetgyűlési képviselője t. hó 26-án, vasárnap tartotta beszámolóját Hajdunánáson. A választók óriási számban jelentek meg a beszámolóon, helyesléssel, bizalommal és megnyugvással vették tudomásul a nemzetgyűlés munkáját s a kerület képviselőjének egyhangu jelkesedéssel bizalmat szavaztak.

Aróm. kath. Egyházi Vegyeskar melyen tisztelet tagjait kerem, hogy t. hó 29-én (szerdán) d. u. 6 órákor, a róm. kath. főgimnázium énektermében — rendkívül fontos megbeszélésre — okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Róvíy Károly.

Október 1-től Kolosné nyakkendő terme: Simonffy u. 5.

Szentpéteri a vádlottak padján. A debreceni törvényszék kedden d. u. 3 órákor kezdte meg Szentpéteri bűnpörének tárgyalását. Szentpéteri volt az, aki a proletárdiktatura idején a rendőrséget kommunizálta.

Konferencia Debreczenben. — A debreceni Testvér-Egyesület, a Biblia-kör és a konfirmált leányok egyesülete t. évi október hó 3-án (vasárnap) belmíszlői konferenciát rendez, a következő sorrenddel: Reggel 9 órákor ünnepi Istentisztelet a Kossuth-utcai ref. templomban, melyen predikál Takaró Géza közbányai lelkész, énekel a Kálvin-dalárda. — D. e. 11 órákor a konfirmált leányok összejövetele, melyen előadást tart Vargha Gyuláné öm é ága Budapestről. D. u. fél 5 órákor konferencia a Kossuth-utcai ref. templomban: 1. Közének. 2. Imédszók, s a konferenciát megnyitja Uray Sándor debreceni lelkész. 3. Szóló éneket ad elő orona kísérettel dr. Révész Imréné. 4. Előadást tart Vargha Gyuláné. (Utána rövid eszmecsere). 5. Szavalt: Pogorisk. Juliska. 6. Előadást tart Takaró Géza (Utána eszmecsere). 7. Közének. — Konferencia után szeretetvendégség a ref. leánynevelő intézet internátusában, hol a vendéket Koncz Aurélné igazgatónő üdvözli, utána bibliát magyaráz dr. Révész Imre debreceni ref. lelkész. A szeretetvendégség tartama alatt szavaltok és énekszámok lesznek.

A Kisvárdán felállítandó Turul NYUKOSZ biztosítási osztályához vezetőül egy alkalmas nyugalmazott vagy rokkant fiatal tiszt felvétele szükséges. A jelentkező tiszt ur részére szükséges lakásról gondoskodva lesz. Fix fizetés és a NYUKONZ biztosítási osztály részére működő üzletszerzők jutaléka és napidíjban fog részesülni. Jelentkezhet a Turul NYUKOSZ irodájában, Debrecen, Piac u. ca 19. szám, I. em., d. e. 8—2-ig. Turul Biztosítási R. T. NYUKOSZ osztálya.

Hera előnyomda, kézimunka, fehérnemű varroda (Simonffy u. 5. szám) elváltja kézimunkák eladását, fehérneműek javítását. — Kosné nyakkendőterme ugyanott.

A debreceni szocializálók büntetése. A törvényszék szombaton este hozta meg ítéletét a debreceni szocializálók bűnpörében. A bíróság Hajdu Dezsőt szocializációs vétsége miatt 1 évi és 6 hónapi börtönre, Róth Rudolfot 6 hónapi, Molnár Károlyt 8 hónapi, Lengyel Károlyt 8 hónapi, Washa Dezsőt 4 hónapi, Gódnay Ferencet 1 hónapi, Óz Istvánt 4 hónapi, Kabai Istvánt 1 hónapi fogházra, Gara Károlyt 320, S monyi Józsefet 960 korona pénzbüntetésre ítélte, míg Schirf Henriket, Gosár Miklóst, Draskovics Rudolfot és Heid Lászlót felmentette. Hajdu büntetésből 9 hónapot, Róthéból 8 hónapot, Molnáréból az egészet kibőlöttek vete a bíróság, így Molnár szabadlábra is helyezte. A bíróság enyhítő körülménynek vette a vádlottak büntetlen előéletét.

Potom áron eladom komplet hálfomat, szalonomat. Sürgős! Cim a kiadóban.

Női ruhaszabászatot tanítok a délutáni órákban. Október hó 1-től kezdődőleg magyar, angol és francia divat szerint ruhák, kosztümök kiszabását és kipróbalását is elvállalom. Beiratkozást bármely időben elfogadok. Szállár Ferencné nőszabó, Simonffy ut 58. sz.

Az ÉME egyesület felkéri nő tagjait, hogy október hó 1-én pénteken d. u. 5 órákor tartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek az egyesület helyiségében, Péterfia 76. Az elnökség.

Mejyasszonyi kelegyek, seiyemek, ruhaszövetek olcsó árakban Frank Sándor női felöltő áruházában, Piac u. 42.

Iskolai tábla-kréta különként jutányos árban kapható Antalfynál, Szentanna u. 13.

Táviratok. A kis entente és Lengyelország

Varsó, szept. 28. A külügyminiszter Varsóba rendelte a lenyel diplomáciai képviselőket. A kis ententetel kapcsolatos kérdéseket beszélük meg.

Orosz toborzás Konstantinápolyban

Konstantinápoly, szeptember 28. Wrangel tábornok kormányának a usítására az itteni orosz hadóságot megkezdtek az oroszok toborzását.

Az irországi felkelés.

Bécs, szept. 28. Belfestb l ujjab zavargások híre érkezik. A rendőrség teljesen fehetetlen. Katonai csapatokat kellett felvonultatni, hogy rendet teremtsenek.

Fangler és Károlyi Imre gróf lovagias ügye.

Budapest, szept. 28. Gróf Károlyi Imre tudvalevően hetekvel ezeidőt provokálta Fangler Béla nemzetgyűlési képviselőt. Eddig húzódtott a dolgot, mert Fangler uem volt Budapesten. Most a fővárosba érkezett és ő is megnevezte segédeit. A megbízottak ma este kezdik meg tárgyalásukat.

Meghíusított valutacempészsés

Budapest, szept. 28. Az államrendőrség rájött, hogy a Budapestről Bécebe induló Wien nevű hajón sok arany és ezüst éreket akartak kicsempészní az országból. A rendőrség a hajó gépházában lefoglalt 88 aranygyűrűt, 2024 pár aranyfülbevalót, 11.178 ezüst egykoronát, 119 ezüst kétkoronást, 191 ezüst ötkoronást, 286 tízkoronás és 281 huszkoronás aranypénzt. A hajó két kapitányát és Schiller bankbizományost őrizetbe vette a rendőrség.

Magyarországot felveszik a Népek szövetségébe.

London, szept. 28. Az Egyesült Államok londoni nagykövete kijelentette, hogy Németországot, Magyarországot és Ausztriát bizonyosan felveszik a Népek szövetségébe. Az Egyesült államoknak az álláspontja eldőlt a kérdést, mert a délamerikai államok és a semlegesek nyilvánvalóan eddig is az említett három állam felvétele mellett voltak.

Hadisegélyesek figyelmébe!

A városi népjóléti hivatal tudomásukra hozza a hadisegélyt élvezőknek, hogy október hóra a kifizetések a következő sorrendben fognak megtörténni:
Október 2-án szombaton IV, V, VI. kerület.
Október 4-én hétfőn az I, II, III. kerület.
Október 5-én kedden és 15-én az elmaradtak.
A VII., vagyis a mezősegi kerületben a hadisegélyesek a fizetési napok bármelyikén ki fognak fizettetni.

Figyelmeztetünk azonban mindenkit, hogy csak azoknak fizetünk hadisegélyt, kinek fizetési íve kezei között van s hogy csak a felvételre jogosítottak kezébe fog történni a kifizetés. Akadályoztatás esetén szabályszerű meghatalmazás melléklendő.

Figyelmeztetünk a felek, hogy az egyes kerületek részére megállapított fizetési napon annál is inkább pontosan jelenjenek meg, mert ellenkező esetben a következő havi fizetés alkalmával jutnak segélyeikhez.
Debrecen, 1920 szept. 28.

Debrecen sz. kir. város Népjóléti Hivatala.

Move. közlemények.

A csipkeverő tanfolyam október hó 1-én veszi kezdetét, még egy-két hely betöltetlen. Azon tagok, kik még részt akarnak venni, jelentkezések pénzeiken d. u. 3 órákor, Péterfia 78. Veress Teréz árvaházban, hol a tandíj, 120 korona befizetendő.

A titkár.

Színház.

Heti műsor:

Csokonai-színház.

Csütörtök: Cigány grófné*, op. 3 felv. A) bérlet.

Ma, szerdán este 7 órai kezdettel a szenzációs sikerű Sylvio kapitány c. dráma kerül színpadra C bérletben.

Szerződtetés. Thuróczy Gyula és felesége Sinkó Gizi, a Debrecenben is népszerűvé vált színészpár Komjáthy János miskolci színtársulatához szerződött. — Ernye János a debreceni Víg-színház igazgatója, Márii Károly szerződtet.

Vizvezeték szakszerűen készít és javít, Máthéi János szerelő mester, Darabos-u. 54. Fűrdőberendezés raktáron

ELADÓ

Rákóczy-utca 14. sz. alatt

- 1 drb 6 éves fekete hasas tehén,
- 1 drb 7 éves veres-tarka hasas tehén,
- 1 drb fekete bricska, használt,
- 1 drb kutszivattyú csövekkel.

Eladó nagy ház

forgalmas helyen, jó menetű fűszer üzlettel és italnével.

Xunyadi-utca 8. sz. Bördán.

Ugyanott malomberendezés kerestetik

Elsőrangú tölgyfából
1918-ban készült új hordók
Jóval a maximális áron alul árabonként is kaphatók a
Debreceni „Mánya” bor. fogasztási és értékesítő szövetkezetnél
DEBRECEN, KIRÁLY-UTCA 2. SZÁM

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések egyszeri belkötésé tíz szög tíz koronába kerül. Minden további szög egy korona. Vasárnap és ünnepi számok részére feladott apró hirdetés díjatiz szög tízenöt korona.

<p>Levelezés „Kismakrancos” jelű gére sürgős level van a kiadóhivatalban. 8316</p> <p>Ajánlat. Egy kis butorozott szoba kiadó, Csokonai-u. 28. sz. 1291</p> <p>3 nap alatt gallérokat, közeliket kifogástalanul mosunk, vasalunk, Vár-u. 9. mozd. 1299</p>	<p>Zongoránai tanít kezdőket, haladókat, Gondolat Eszter tanítónő, Bethle-utca 31. 1315</p> <p>Bérbeadó kettőezer holdas birtok, kastélyal, parkkal, kelli-épülettel, Pataky, Csapó-utca 19. 1273</p> <p>Israelita urnőnél tel. es ellátást kaphat két fiatal ember, — Miklós-utca 55. 1803</p> <p>Társulhat uriember nagyobb tőkével régbevezetett urt megéltetést nyújtó irodal vállalatomhoz, cím kiadóban. 1304</p>	<p>Képosztás kédak, boros hordók, új és használt, zsírhoz való új hordók 25—50—100—200 hl. áralmuak, léhők, borvedrek állandóan raktáron megrendelésre készülnek kenyő dézsák, cseres hordók. — Báró Györfly hordó gyárban, N.p.u. 4. sz. 1276</p> <p>Harisnya stopolást és fejelést elvállalok, Bathyányi-u. 26. fűzőterem. 1296</p> <p>Eloszerlénem egy szoba, konyha, spejz-ből álló lakásomat, Keas-utca 56. 1293</p>
--	---	--

<p>Modera két szoba és mellékhelyiségekkel álló lakásom elcserelném hasonlóval, — esetleg egy szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel álló lakással, megkereséseket „Lakás-csere” 22* címen a kiadóba kérek.</p> <p>Jó házi koszt bentékezésre és kihordásra kapható, Simonffy-utca 37. 1310</p> <p>Egy butorozott szoba kiadó két személynek, Csokonai-u. 28. sz. 1299</p> <p>Bármilyen kártyos munkát legjuttatnossabban vállalom, kívántra vidékre is kimegyek, Erdős Sándor, Arany János 28. 570</p> <p>Házmesteri nagy pince lakásommal, ki cserélné el bérlet egy szoba, konyha földszinti lakását. Jelentkezésk, Verőbőczy-utca 3. 979</p> <p>Öbörök literenként is, 50 literenként is, Egyenalom-utca 8. 1305</p>	<p>2 ezer kor. jutalomba részesül az, aki 28-ára virradó éjjel tölem ellopott talp és bérlésbőr nyomára vezet. Fábrián Pacsirta-utca 44. 1278</p> <p>Cipész segéd, női es text munkára azonnal felvétetnek. Kugler István cipész m. Simonffy-utca 13. 1831</p> <p>Máv. fogy. szövetkezetben bolti szoba felvétetik. Méliusz-tér 3 sz. 1330</p> <p>Elveszett „Rigó” nevű fiatal fox-terier him kutya, fekete barna foltos fej, hátán fekete folt. Megtalálójára illő jutalomba részesül, ha a szolgálatja Eble Károly tulaj. Kossuth-utca 11. sz. II. udvar. 1323</p> <p>Felvétetik fiatal fiú fizetéssel, ki szüleinél lakik, fűszerüzletbe Arany János-utca 15. 1328</p> <p>Intézői állást keresek nagyobb gazdaságban. Cím a kiadóhivatalban. 1236</p> <p>Takarítónő azonnal felvétetik, Pannónia szálloda. 1294</p> <p>Azon uriasszony, aki 27-én tölem hatvan deka borjuhuust vitt, tévedés elintézése végett sziveskedjék elismenni. Fekete. 1326</p> <p>Borbély segéd kisegíteni felvétet k szombat vasárnapra. Paul fodász, a nagyállomás híddal szemben. 1300</p> <p>Egy 13—14 éves fiú kiutónak felvétetik Györi és Béli fűszer és csemege üzletében, Egyházat 3. 1246</p> <p>Bejárónő keresek jó fizetéssel teljes ellátással egész napra Dr. Erdélyi, Piac-utca 22. III. 2. 1296</p> <p>Szobaleány azonnal felvétetik. Péterfia-utca 9. 1311</p>	<p>Szöllő I. kat. hold szerény házzal elköltözés miatt minden elfogadható áron eladó, Szepesayné, Verőbőczy 1. 1293</p> <p>Eladó házi gazdálkodóknak iparosnak alkalmas, beköltözhető lakással (esetleg szöllővel egy érzelmén) Cserepes-utca 7. 1318</p> <p>Eladó ház, Vendég-utca 70. Ért. kényelmi Csapóker, Zrínyi 19. 1332</p> <p>Tengeri morzsoló eladó a Széchenyi-utca 20 szám. — 1324</p> <p>Oserépkályha, székelyháza és egy nagy vaskályha eladó. Széchenyi-utca 20. sz. 1325</p> <p>Jó boroshordók eladó 4 a korona. Cím a kiadóhivatalban. 1337</p> <p>Eladó ház! Hatvan-utcai kert, Góly-utca 35. azonnal elfogadható 2 szoba, konyha, spejz, fűszerműhely, dísznői felkötött baronfiúdv. 1323</p> <p>Eladó egy 6-os cséplő garnitúra. Híd-utca 8. 1302</p> <p>Eladó nagyon jó karban levő karkabjós varrógép. — Ajtó-u. 6. 1245</p> <p>Alig használt ebédlő berendezés eladó. Darabos-utca 23. 1294</p> <p>Egy férfi tölkkabát eladó. — Hatvan-utca 2. házmesternél. 1297</p> <p>Eladó egy porcellán merő szerviztartóval, egy másik téska, egy dzsza. Donb-utca 18. 4. ajtó. 1112</p> <p>Forgalmas helyen fűszerüzlet berendezéssel, árukkal eladó. Cím a kiadóban. 1255</p> <p>Egy egészseves tenyészkesz eladó. Nap-u. 4. sz. 1275</p> <p>Eladó tűzifa vágatlan, óska tégla, óska deszka, — Góly-utca 17. sz. 1305</p> <p>Egy új eredeti nagy Singer női gép olcsón eladó. Székely cipész, Péterfia-utca 13. kerépgyárban. 1217</p> <p>Eladó modern fényezett és festett hálószobák, ugyanott egy tanuló felvétetik. — Pacsirta-utca 11. 1201</p> <p>37-es női új laccipő eladó. Egyfűveggett könyves pole megvételre kerestetik. Sziv-u. 15. 1272</p> <p>Trógep Remington, kifogástalan állapotban csaknem új eladó. Cím a kiadóban. 1313</p> <p>Családi ház november egyre beköltözhető, nagy kerttel eladó. Széchenyi-utca. Erdős Lajos-utca 8. 1308</p> <p>Eladó 10 drb. átkö. kifarragott lugas labda. Körtiskert, T. hőtöm-utca 13. 1301</p> <p>Vadászpuska ut. ötövel, széles 12-es Winchester eladó vagy dísznői elcserehető. Mentelep I. emelet 40. szám. 1333</p>
--	---	---